

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 408/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Dolný Kubín č. k. Pv 208/19/5503-31 zo 17. septembra 2021, uzneseniu Krajskej prokuratúry v Žiline č. k. 3 KPt 369/21/5500-2 z 10. novembra 2021 a postupu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Pz 54/21/1000 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresnej prokuratúry Dolný Kubín (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. Pv 208/19/5503-31 zo 17. septembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“), uznesením Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 3 KPt 369/21/5500-2 z 10. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry“) a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Pz 54/21/1000 (ďalej len „napadnutý postup generálnej prokuratúry“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry zrušiť a vec vrátiť okresnej prokuratúre na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých uznesení a pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ bol opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 7 Tp 20/2019-3 z 19. novembra 2019 ustanovený maloletej obvinenej ako jej obhajca v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Dolný Kubín pod ČVS: ORP-591/OO-DK-2019. Trestné stíhanie obvinenej bolo skončené právoplatným uznesením okresnej prokuratúry č. k. Pv 208/19/5503-29 z 30. júla 2021, ktorým bolo rozhodnuté, že sa v skúšobnej dobe osvedčila. V tejto súvislosti podal sťažovateľ návrh na vydanie rozhodnutia o výške odmeny a náhrady podľa § 553 ods. 2, 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), v ktorom si uplatnil odmenu a náhradu v celkovej výške 603,24 eur.

3. Napadnutým uznesením okresnej prokuratúry bola sťažovateľovi priznaná odmena vo výške 505,68 eur, okresná prokuratúra sťažovateľovi nepriznala vykonanie úkonu právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), t. j. prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom. Dôvodom nepriznania náhrady za vykonanie tohto úkonu bol nedostatok spočívajúci v nezdokumentovaní vykonania dotknutého úkonu, úkon právnej služby nebol ani zažurnalizovaný vo vyšetrovacom spise a potvrdenie o jeho vykonaní nebolo prílohou vyčíslenia trov.

4. Sťažovateľ napadol uznesenie okresnej prokuratúry sťažnosťou, v ktorej argumentoval, že vykonanie prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom vyplýva priamo z povahy veci, keďže k prevzatiu obhajoby došlo pred vykonaním výsluchu obvinenej, pričom klient sa vždy pred výsluchom poradí so svojím obhajcom. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na uznesenie Mestského súdu v Prahe sp. zn. 5 To 139/2000, v zmysle ktorého má obhajca nárok na túto odmenu aj vtedy, pokiaľ písomne nedoložil, že sa prvá porada konala, keďže tento úkon musel byť už zo svojej podstaty vykonaný, ak advokát vykonal celú trestnú obhajobu.

5. Napadnutým uznesením krajskej prokuratúry bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajská prokuratúra poukázala na to, že pokiaľ sťažovateľ ako obhajca neuskutočnil nazretie do vyšetrovacieho spisu a poradu s obvinenou, postup okresnej prokuratúry bol správny. Ďalej uviedla, že ak v predmetnej trestnej veci sťažovateľ vykonal úkony nevyhnutné na vytvorenie reálnych predpokladov na uplatnenie práv obvinenej v rámci nutnej obhajoby (nazretie do vyšetrovacieho spisu, porada s obvinenou), vykonanie týchto úkonov bolo potrebné verifikovať ich primeraným zadokumentovaním, čo sa však v tomto prípade nestalo.

6. Sťažovateľ následne podal na generálnej prokuratúre podnet v zmysle § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), v ktorom zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v sťažnosti proti uzneseniu okresnej prokuratúry. Zároveň chcel poukázať na nesprávnosť praxe zavedenej na okresnej prokuratúre, ako aj na krajskej prokuratúre spočívajúcej vo vyžadovaní zdokumentovania vykonania úkonu prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom aj napriek tomu, že došlo k vykonaniu celej trestnej obhajoby, čo zaťažuje obhajobu nad rámec dotknutého ustanovenia.

7. Sťažovateľovi bolo 14. marca 2022 doručené upovedomenie generálnej prokuratúry odkazujúce na § 363 ods. 1, § 364 ods. 1 a § 365 ods. 2 Trestného poriadku a konštatujúce, že sťažovateľ návrh nepodal v mene obvinenej a ani v jej prospech, a preto nie je osobou oprávnenou na podanie návrhu podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Za týchto okolností generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) uzavrel, že o návrhu sťažovateľa nebude konať.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutým uzneseniam okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ako aj postupu generálnej prokuratúry podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vidí vo svojvoľnom a v nedôvodnom postupe konajúcich prokuratúr pri výklade § 14 ods. 1 písm. a) vyhlášky a poukazuje na už prezentovaný názor, že v jeho prípade vykonanie úkonu prevzatia a prípravy obhajoby vrátane prvej porady s klientom vyplýva z podstaty veci, porada prebehla pred výsluchom obvinenej 14. januára 2020, hoci to nebolo zadokumentované, nebolo teda zrejmé, ako rozhodujúce orgány posúdili rozpor medzi tým, že na jednej strane zo spisu jednoznačne vyplývalo, že sa sťažovateľ zúčastnil výsluchu klientky a logicky sa s ňou musel minimálne pred jeho začatím poradiť, avšak na strane druhej dospeli k záveru, že nárok na odmenu za tento prvotný úkon nie je daný, krajská prokuratúra navyše nereagovala na sťažovateľom prezentované rozhodnutie Mestského súdu v Prahe, postup krajskej prokuratúry, ako aj okresnej prokuratúry niesol znaky formalizmu.

b) Generálna prokuratúra sa podnetom sťažovateľa ani meritórne nezaoberala, pričom sťažovateľ nežiadal o postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ale podal podnet v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

c) Porušenie základného práva vlastníť majetok a práva na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku sťažovateľ odvádza od nepriznania odmeny, na ktorú mal v zmysle vyhlášky nárok.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu v dôsledku napadnutých uznesení okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ktorými sťažovateľovi nebola priznaná odmena za vykonanie povinnej obhajoby vo výške, v akej si ju sám uplatnil a podľa svojich tvrdení aj vykonal, ako aj postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podnetu v zmysle zákona o prokuratúre.

III.1. K namietanému postupu generálnej prokuratúry:

10. Sťažovateľ napadol uznesenia krajskej prokuratúry a okresnej prokuratúry vydané v zmysle § 553 ods. 2 a 3 Trestného poriadku, ktorými mu bola priznaná odmena za výkon povinnej obhajoby, na generálnej prokuratúre, pričom sa domáhal postupu podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

11. V zmysle § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

12. V zmysle § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre postupom podľa tohto zákona sa nemožno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v trestnom konaní ani preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v trestnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku. To neplatí, ak ide o podnet na podanie dovolania podľa Trestného poriadku.

13. Z citovaného § 31 ods. 5 zákona o prokuratúre vyplýva, že podľa zákona o prokuratúre nemožno preskúmať rozhodnutia vydané v trestnom konaní podľa Trestného poriadku. Napadnuté uznesenia boli vydané v zmysle § 553 Trestného poriadku, teda ich prieskum podľa zákona o prokuratúre je priamo zo zákona vylúčený.

14. Generálna prokuratúra v prípise z 2. marca 2022, ktorý bol sťažovateľovi doručený 14. marca 2022, uviedla, že podnet sťažovateľa vyhodnotila podľa obsahu, pričom na prieskum podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku, v zmysle ktorého generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, neboli splnené podmienky podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku, keďže návrh nebol podaný v mene obvineného ani v jeho prospech. Generálna prokuratúra preto vyhodnotila, že sťažovateľ nebol oprávnenou osobou na podanie podnetu na postup podľa § 363 Trestného poriadku.

15. S uvedeným stanoviskom ústavný súd súhlasí, pretože z dikcie § 364 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyplýva, že návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku môžu podať a) obvinený vo svoj prospech, b) v prospech obvineného osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie, c) poškodený v neprospech obvineného, d) zúčastnená osoba.

16. Generálna prokuratúra nemala zákonný podklad, ktorý by ju oprávňoval na prieskum napadnutých uznesení okresnej prokuratúry, ako aj krajskej prokuratúry, preto sa podnetom sťažovateľa nemohla meritórne zaoberať.

17. V časti namietaného postupu generálnej prokuratúry je potrebné konštatovať, že napadnutý postup, ako aj prípis, ktorý sťažovateľovi zaslala, zodpovedá zákonnému postupu v zmysle Trestného poriadku, ako aj zákona o prokuratúre, preto v tejto časti nie je možné uvažovať o porušení základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako nemožno uvažovať ani o prípadnom porušení práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že jeho garancie sa na postup generálnej prokuratúry nevzťahujú, keďže nejde o súdny orgán (porov. II.ÚS 229/2022, III. ÚS 206/06).

18. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd opakuje, že napadnutý postup generálnej prokuratúry zodpovedá zákonnej úprave, sťažovateľ nemohol legitímne očakávať zásah generálnej prokuratúry, a preto prípadné porušenie označených práv nie je opodstatnené.

19. Z týchto dôvodov je potrebné podanú ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

20. Nad rámec uvedeného a len pre úplnosť záverov ústavný súd konštatuje, že tu nebol ani priestor na postup podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 z 28. novembra 2019, keďže v zmysle čl. 1 tohto príkazu preskúmaniu podlieha len postup alebo rozhodnutie vydané podľa druhej časti Trestného poriadku. Napadnuté uznesenia okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry boli vydané v zmysle § 553 Trestného poriadku, ktorý spadá do šiestej časti Trestného poriadku.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry:

21. Ako už bolo konštatované, podanie podnetu na generálnej prokuratúre v prípade sťažovateľa nepredstavuje účinný prostriedok nápravy, ktorým by sa sťažovateľ mohol domôcť meritórneho prieskumu napadnutých uznesení nižších prokuratúr. Sťažovateľ je advokátom, osobou znalou práva, navyše vystupuje ako obhajca v trestných konaniach, čím sa len umocnilo, že by si mal byť vedomý, aké dostupné prostriedky nápravy mu zákon priznáva.

22. Uvedený záver má vplyv na plynutie a počítanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 15. novembra 2021, keď aj nadobudlo právoplatnosť.

23. V zmysle § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

24. Lehota na podanie ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry sťažovateľovi uplynula 15. januára 2022, ústavná sťažnosť bola podaná 12. mája 2022, t. j. zjavne po uplynutí lehoty na jej podanie, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanej.

III.3. K napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry:

25. Ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo

slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody.

26. V prípade sťažovateľa je zrejmé, že tento mal proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry k dispozícii riadny opravný prostriedok, a to podanie sťažnosti, ktorý aj využil a o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajskej prokuratúry. Uplatnenie právomoci krajskej prokuratúry vylučuje uplatnenie právomoci ústavného súdu vo vzťahu k preskúmaniu uznesenia okresnej prokuratúry.

27. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

28. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu